

Asia: VN/15767/2021

Ehdotus kansalliseksi aineettomien oikeuksien strategiaksi (IPR-strategia)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Asia: VN/15767/2021

Ehdotus kansalliseksi aineettomien oikeuksien strategiaksi (IPR-strategia)

Työ- ja elinkeinoministeriö on 9.6.2021 pyytänyt lausuntoa IPR-strategian ohjausryhmän ehdotuksesta kansalliseksi aineettomien oikeuksien strategiaksi. Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu kohteliaimmin seuraavaa:

TTVK yhtyy täysin ohjausryhmän hahmottamiin tulevaisuuden keskeisiin kehityssuuntiin. TTVK:n näkökulmasta huolestuttavaa on erityisesti se, että IPR-loukkaukset jatkavat kasvuaan digitaalisessa toimintaympäristössä ja kollisiot lisääntyvät. Nämä oikeudenloukkaukset eivät tunne valtioiden rajoja, mikä vaikeuttaa niihin puuttumista. Laiton toiminta päättyy aina toimimaan sieltä käsin, missä kiinnijäämisriski on pienin ja mahdolliset seuraamukset kiinni jäädessä lievimmät.

EU-tasolla ongelma on tunnustettu ja komission 25.11.2020 julkaisemassa IP-toimintasuunnitelmassa niin aineettoman omaisuuden parempi suoja kuin IPR-loukkausten torjunta nostetaan esiin keskeisinä alueina. Lisäksi komissio kehottaa myös jäsenvaltioita suojaamaan ja valvomaan aineettomia oikeuksia entistä paremmin ja kehittämään omia IPR-strategioitaan komission IP-toimintasuunnitelman tavoitteiden suuntaisesti.

Strategiaehdotuksessa oikeuksien suojaaminen ja täytäntöönpanokeinojen kehittäminen oikeudenloukkausten minimoimiseksi jää kuitenkin silmiinpistävän vähälle huomiolle. Siltä osin kuin niihin viitataan, tarkoitetaan selvästi teollisoikeuksien loukkauksia globaalissa mittakaavassa. Kuitenkin luovissa aloissa kotimaassakin on kasvupotentiaalia ja kotimaiset sisällöt ovat suojaamisen arvoisia.

Strategiassa tulisikin nimenomaisesti mainita osana toimivan ja kilpailukykyisen IPR-järjestelmän tavoitetta kustannustehokkaat täytäntöönpanokeinot oikeudenloukkauksiin puuttumiseksi. Yhteistyössä EU:n kanssa aineettomien oikeuksien suoja ja täytäntöönpanoa parannetaan sekä EU:n jäsenvaltioissa että kansainvälisesti lainsäädäntöä kehittämällä (esim. jo vireillä olevan digipalvelusäädöshankkeen kautta), ja aineettomien oikeuksien loukkauksiin on toimivat keinot puuttua asianmukaisesti.

Lisäksi IP-oikeuksien suoja parannetaan nostamalla IPR-rikosten rangaistusmaksimi pohjoismaiselle tasolle eli kuuteen vuoteen, kuten Ruotsissa ja Tanskassa. Tavoite maailman parhaista IP-viranomaisista on erittäin kannatettava, mutta sitä ei saavuteta yksin IPR-koulutusta lisäämällä. Kuten Ruotsissa ja Tanskassa, myös Suomessa tulisi olla pelkästään IPR-loukkauksiin erikoistuvia poliiseja.

Strategiassa mainituista tavoitteista suomalaisten IPR-osaamisen vahvistuminen on myös erittäin kannatettava. Ehdotetut toimenpiteet IPR-osaamisen kehittämiseksi ovat myös hyviä, mutta toimenpiteisiin tulisi lisätä tekijänoikeustietoisuuden lisääminen jo peruskoululaisille. Aito IP:n ymmärrys ja arvostus rakennetaan jo lapsena opituista malleista. Koulutuksen ja IPR-tietoisuuden lisäämiseen on varattava myös määrärahoja, joita myös muut koulutusta tarjoavat tahot kuin IPR University Center voivat hakea.

TTVK ry osallistuu mielellään esitettyjen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Espoossa 24.6.2021

TTVK ry

Jaana Pihkala

toiminnanjohtaja

Pihkala Jaana
TTVK ry